

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/25, p. 561-576

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12271>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Melek ŞAHAN –
Yrd. Doç. Dr. Sibel ADAR CÖMERT

This article was checked by iThenticate.

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL TASARIMI DERSİ UYGULAMALARI

Nalan OKAN AKIN*

ÖZET

Öğretmenlik alanı ile ilgili derslerden birisi olan öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersi; alanla ilgili materyal tasarlayabilme becerisini kazandıran bir derstir. Materyal geniş bir kavram olup birçok ürünü kapsayabilmektedir. Günümüzde çağın da getirdikleriyle birlikte materyal kavramı da teknolojik materyal olarak algılanmaktadır. Şüphesiz somut ürünlerle materyal hazırlamak ve sunmak önemli olsa da çağın da yakalamak bir o kadar önemlidir. Bu noktada da teknoloji kavramı ortaya çıkmaktadır. Teknoloji kullanarak materyal üretmek hitap edilen genç kitleyi de yakalamak açısından son derece önemlidir. Tasarım boyutu da unutulmamalıdır. Görsel Sanatlar alanından seçilen suluboya, origami, grafik gibi konular ele alınmıştır. Görsel Sanatlar öğretmen adaylarına yönelik hem somut materyaller hem de teknoloji kullanılarak hazırlanan materyallerden oluşan üç ürünün oluşturulduğu bir ders gerçekleştirilerek sonuçları değerlendirilmiştir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Resim-İş öğretmenliği 2.sınıf öğrencilerinden oluşan 32 kişi çalışma grubunu oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırmada öğrenci görüşlerinin değerlendirildiği görüşme formu araştırmanın verilerini oluşturmaktadır. Araştırmaya ait dört bulgu; ders, kavram haritası, sunu ve video çalışmalarına ait öğrenci görüşleri, içerik analizi yöntemi ile kod ve temalar oluşturulmuştur. Temalar; teknikler, öğretmenlik, kendisi ve görsellik şeklinde gruplandırılmıştır. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin teknik açısından en fazla deneyim elde ettiği görülmektedir. Daha sonrasında da kendisi ve öğretmenlik ile ilgili deneyimleri olduğu ortaya çıkmaktadır. Görsellik deneyimi ise en azdır. Öz güven ve kendini geliştirme ile ilgili deneyimler elde ettikleri sonucu çıkmaktadır. Bu dersin öğretmenlik ile ilgili farklı sunuş tekniklerinin deneyimlenerek öğrenilmesi açısından önemi vurgulanmalıdır. Sanatla ilgili alanlarda, yani müzik ve resim-iş öğretmenliği alanlarında daha çok araştırmalarla bu ders desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: görsel sanatlar, eğitim, sanat, materyal, tasarım

---

* Yrd. Doç. Dr. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı, El-mek: nalanokan@ohu.edu.tr

---

TEACHING TECHNOLOGIES AND MATERIAL DESIGN COURSE APPLICATIONS IN VISUAL ARTS EDUCATION

ABSTRACT

Teaching technology and material design course which is one of the courses related to teaching area; Is a profession that gives you the ability to design materials related to the field. The material is a broad concept and can cover many products. Today, the concept of material is perceived as technological material as well as the ones brought to the age. Undoubtedly it is important to prepare and present the material with concrete products, but it is more important to catch the age. At this point, the concept of technology emerges. The young mass appeal to produce materials using technology is also extremely important in terms of catching. The design dimension should not be forgotten. The subjects such as watercolor, origami, graphic selected from visual arts are discussed. For visual arts teacher candidates, a course in which three materials, consisting of both concrete materials and materials prepared by using technology, was constructed and the results were evaluated. Niğde Ömer Halisdemir University, 32 working group consisting of 2nd year students of Art-Teacher Teachers constitute the working group. An action research from qualitative research methods was used. The interview form in which the student opinions are evaluated in the research constitutes the data of the researcher. In the study, a student's presentation and a concept map of 3 students were given as an example. Four findings of the research; Code of concept, concept map, presentation and video studies, student opinions, content analysis method and codes and themes. Themes; Techniques, teaching, self, and visibility. According to research findings; It is seen that students have the most experience in terms of technique. Later on he and his teacher-related experiences are revealed. Visual experience is minimal. Self confidence and self-development are the conclusions of their experience. This lesson should emphasize the importance of teaching different teaching techniques about teaching. This course should be supported in the field of arts, that is to say the more researches in the field of music and arts-teaching.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Art is a broad notion that encompasses different fields. Similar to an artistic process, teaching also requires a certain level of creative and constructive skill. Creativeness comes into play at the planning phase of a course. Design process unfolds as if one is designing an art piece. In this process, one acquires awareness to make materials using teaching technologies. Before preparing materials comes the design process (Yanpar Yelken: 2006: 131).

Selection of a teaching tool requires above all choosing a method, an instrument, and a material systematically. There are three stages to this process of selection. To choose a method that is in accordance with the planned teaching activity. To choose an instrument (format) that is

---

Turkish Studies

suitable to the method to be applied. To choose, alter, and design materials in harmony with the chosen instrument. When designing a material, a number of processes emerge (Seferoğlu 2007: 16sf).

One of the important subjects of material design course is a concept map. Concept maps showing graphically concepts related to a subject and relationship among concepts, are two-dimensional charts. These charts are used to understand how students perceive and synthesize concepts, to determine frontal and alternative concepts, and to evaluate conceptual meanings. (Kaya;2003 a:71).

Students should have gotten training beforehand in order for them to present their inter-conceptual knowledge by creating concept maps (Kaya; 2003b: 266). Teachers have to be creative in many subjects such as selection of different teaching approaches, combining teaching methods and techniques according to the structure of subjects, and selection and preparation of the necessary materials (Yanpar ve diğerleri 2009: 85). Creative thinking skills are important in material development (Yanpar Yelken: 2009: 86).

Teaching Technologies and Material Design course is offered in all fields of departments of education providing teacher's training. In fields of Painting and Music training of departments of education, there is no research conducted for this course.

This study is crucial in terms of examining how the process of material design and application contributes to the experiences of candidate teachers with visual arts training. In addition, considering the creative dimension of the Visual Arts field, it bears importance to shed light on experiences with the creative process. This study aims to prepare and apply an exemplary program related to a course for second year students of Visual Arts education (department off painting education). The goal is to reveal the experiences by evaluating the program from the student's perspective.

Methodology

This study uses one of the qualitative research methods, namely action research. According to Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, (2008:18-19), action research focuses on knowledge that provides change in conditions of a certain situation. According to Karasar (2004:27), action research as one of the two applied research methods aims to determine the precautions necessary to improve the situation by making a critical evaluation of the existing case, conducted by expert researchers together with the participation of implementers and those parties to the problem. The action, whose draft is determined in the general plan, is applied; effects of the application are observed and evaluated (Elliot;2009, akt. Aksoy: 2003:484). Action research is a notion well known in Europe and the U.S. especially in schools, and the number of teachers doing research with this method has increased significantly (Yıldırım ve Şimşek, 2000:213).

This research was conducted with 32 second-year students of the Department of Painting Education, School of Education at the Niğde Ömer Halisdemir University. The study is comprised of activities of the

Teaching Technologies and Material Design course offered by the researcher in the spring term of the 2016-2017 academic year.

Data of the study come from the student evaluations of the concept map activities that belong to the topics of the Art Philosophy course offered by the researcher in the spring term of the 2016-2017 academic year. For the analysis and interpretation of the qualitative data, discourse analysis is used. In discourse analysis, the goal is to reach to the concepts and connections that can explain the collected data. Qualitative research data is analyzed in four stages: coding of the data, finding of the themes, organization of the codes and themes, defining and interpreting the findings (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 162-163). Activities applied and realized for research were made of 8 weeks of activities.

In this study, findings on meeting form and concept maps of students are evaluated in terms of their experiences. Research findings are obtained by using the data measurement tools in the following table. Research data come from meeting forms. Data are presented after evaluation through discourse analysis.

Findings And Interpretation

According to the experiences related to the course meeting form, four themes are technique, teaching, self, and visuality. Subject is 10, teaching is 22, self is 24, and visuality is 5. In experiences related to the course, it is revealed that they acquire experience mostly in relation to self and teaching. Technique and visuality have fewer expressions.

The second finding of the meeting form is that there are three themes related to concept map homework. These are technique 35, teaching 2, and visuality 11. In the concept map homework, there are expressions of experience in terms of mostly technique. Teaching and visuality have fewer expressions.

The third finding of the meeting form is that related to presentation homework themes of technique, teaching, self, and art have surfaced. Technique 15, teaching 13, self 25, and visuality 1. In the experiences of presentation, mostly expressions related to self, technique, and teachings are used. There are fewer expressions related to teaching and visuality.

The fourth finding of the meeting form is that four themes emerged in experiences related to video presentation: technique, teaching, self, and visuality. In the experiences of video presentation, mostly expressions related to technique and self are used. Teaching and visuality have fewer expressions.

In terms of general findings, there are 61 codes on course, 48 codes on concept map, 54 codes on presentation, and 40 codes on videos.

In terms of themes, there are 81 codes on technique, 41 codes on teaching, 62 codes on self, and 19 codes on visuality. According to the general frame of codes, technique has the most, self has the second most, teaching has the third most, and the visuality has the least codes in findings.

Discussion, Conclusion And Recommendations

When findings are evaluated generally, the fact that the most number of expressions are made on technique may be an indicator of different techniques attracting students' attention and students' effort to learn the techniques. In addition, based on the higher number of expressions of self, one may conclude that they acquired experiences related to self-confidence and self-improvement. According to the expressions on teaching, one may conclude that they obtained skills of expressing themselves in front of the students. Having found the fewest number of expressions on visuality, one may arrive at the conclusion that course applications are related to visual expressions, but not as much as technique and teaching.

According to the research results, it is important for course to be offered with different presentation techniques of teaching. In artistic fields, in other words in fields of music and painting education, this course has to be supported with more research. The word of design in this course's title – a course in which students acquire presentation techniques as well as teaching skills- should not be neglected. Because design is a process. Even if the application is a concept map, a presentation, a video or another presentation technique, a design process takes place. In addition, it has visual dimension. This is a process that is used directly by those focused on art. In conjunction, this is related directly with the creative process. Considering these aspects, it is important that diversified research is conducted on this course, which uses creative design processes.

Keywords: visual arts, education, art, material, design.

1.GİRİŞ

Sanat, farklı alanları içeren geniş bir kavramdır. Demir'e (2012:859) göre; sanatın dalları ayrı ayrı incelendiğinde, her dalının kendine ait bilgiler ve beceriler gerektiği görülmektedir. Bazı sanat dalları görme duygusunu, bazıları işitme duygusunu kullanırken bazıları da dokunma duygusunu kullanırlar. Dolayısıyla görsel sanatlar alanı da görme duygusunu etkin kullandığımız bir sanattır. Aynı zamanda; Demir ve Eraslan (2009:66) a göre, görme, görsel medya karşısında bizi en çok etkileyen duyularımızdandır. Ayrıca Sanat eğitimi içerisinde bireyin iç dünyasını yansıtan en önemli ifade şeklidir (Adar ve Sarı, 2014:206). Düşüncelerin resimle ifade edilmesi özellikle çocuklarda daha fazla önem kazanmaktadır (Adar, 2015:127).

Sanat eğitimi bireyin, sosyal, bedensel ve ruhsal gelişimine sağladığı katkıdan dolayı oldukça büyük bir öneme sahiptir. Sanat eğitimi içerisinde bireyin kendi iç dünyasını yansıtan en önemli ifade şekli resimdir (Adar ve Sarı,2014:). Çocuğun sanat yoluyla eğitilmesi, sağlıklı birey yetiştirmenin en önemli araçlarından biridir (Ürfioğlu, 1989: 5.akt. Mentiş Köksoy ve Mentiş Taş, 2005:32). Sanat eğitimi ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen görsel beceriler çevrelerindeki görsellerle kuracakları ilişkileri güçlendireceği için görsel farkındalıklarını ve görsel okuryazarlıklarını destekleyecektir. (Taşpınar,2016:336). Sanat programlarının niteliği bütün öğrencileri ilgilendiren bir konudur ve nitelikli bir sanat eğitimi sayesinde öğrenciler algısal bakış açılarını, yaklaşımlarını, problem çözme kapasitelerini ve eleştirel yaklaşımlarını geliştirirler (Taşpınar ve Tepecik, 2016:169-178). Dersi planlama ve uygulamada tek bir öğretim yöntem ve

tekniklerini kullanarak değil, farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak tüm öğrencilere ulaşmaya çalışılmalıdır (Taşpınar ve Kaya,2016:33).

Öğretmenlik de sanatsal bir süreç gibi belli yaratıcı ve kurgusal beceriyi gerektirir. Bir dersin planlanma aşamasında yaratıcılık devreye girer. Bir sanat eseri tasarlarken tasarım süreci gerçekleşir. Bu süreçte; öğretim teknolojilerinden yararlanarak materyal oluşturma bilinci kazanılır. Materyal hazırlamadan önce tasarım süreci yer alır (Yanpar Yelken: 2006: 131). Öğretimde bir aracın kullanımı her şeyden önce bir yöntemin, bir aracın ve bir materyalin sistematik bir şekilde seçilmesini gerekli kılar. Bu seçim sürecinin üç aşaması bulunmaktadır: • Gerçekleştirilmesi planlanan öğrenme etkinliğine uygun bir yöntemin seçilmesi • Yöntemin uygulanmasına elverişli bir araç biçiminin (format) seçilmesi • Seçilen araç biçimine uyumlu materyallerin seçilmesi, değiştirilmesi ve tasarımı Bir materyal tasarlarken birtakım süreçler yaşanır (Seferoğlu pegem 2007: 16sf).

Bilgisayarla hazırlanabilir (Yanpar Yelken: 2009:85). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi öğretmenliğin uygulanması ile ilgili bir derstir. Bu derste uygulamalar mikro öğretim teknikleriyle yürütülmektedir. Yaygın bir şekilde, bu derslerin çoğu, konuların teorik boyutunun aktarılıp büyük boyutta tek konuyla sınırlı materyalin ürün olarak değerlendirilmesi şeklindedir. Oysaki, öğretmen adaylarının her şart ve durumda öğretmenlik yapılabileceği düşünülerek anlık çözümler üretebilmeleri ve maddi boyutunu da düşünerek daha basit masrafsız ve yapılabilir materyaller üretilmesi konusunda yönlendirilmelidir. Örneğin bu derste geliştirilmesi gereken kavram haritaları tekniği öğretim sürecine çok katkısı olacaktır.

Kavram haritaları planlama, öğretim ve değerlendirme aracı olarak okulöncesinden üniversiteye kadar her eğitim kademesinde kullanılabilen görsel araçlardır (Novak-Gowin'den Aktaran. Şahin; 2001:13). Bir konu ile ilgili kavramları ve kavramlar arası ilişkileri grafiksel olarak gösteren kavram haritaları, öğrencilerin kavramları nasıl algıladığını ve sentezlediğini anlamada, ön kavramlarını ve alternatif kavramlarını belirlemede ayrıca kavramsal anlamlarını değerlendirmede kullanılan iki boyutlu bir şemadır (Kaya;2003 a:71). Öğrencilerin kavram haritalarını oluşturmaları suretiyle kavramlar arası bilgilerini sunabilmeleri için önceden mutlaka eğitim almış olmaları gerekir (Kaya;2003b:266). Farklı öğretim yaklaşımlarının seçilmesi, konuların yapısına göre öğretim yöntem ve tekniklerinin birleştirilmesi, gerekli materyallerin seçimi ve hazırlanması gibi pek çok konuda öğretmenlerin yaratıcı olması gerekir. (Yanpar ve diğerleri 2009:85). Yaratıcı düşünme becerisi materyal geliştirmede önemlidir (Yanpar Yelken:2009:86).

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım dersi öğretmen eğitimi alan eğitim fakültelerinin tüm alanlarında verilen bir derstir. Bu ders kapsamında pek çok araştırma yapılmıştır. Çelik (2017)'in "Öğretim materyallerinin hazırlanması ve seçimi", Yelken'in (2009) "Öğretmen adaylarının portfolyoları üzerinde grup olarak yaratıcılık temelli materyal geliştirmenin etkileri", Demircioğlu ve Turan (2012)'in "Tarih öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı", Alım (2012)'in "Coğrafya Dersleri İçin Materyal Tasarımı", BİRİŞÇİ ve KARAL (2011)'in "Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Ortamda Materyal Tasarlarken İşbirlikli Çalışmalarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi", Bektaş, Nalçacı ve Erçoşkun (2009)'un "Sınıf öğretmeni adaylarının "öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme/tasarımı" dersinin kazanımlarına ilişkin görüşleri, Verim (2013)'in "Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin öğretim teknolojileri ve materyal tasarımlarına ilişkin görüşleri", Mentiş Köksoy (2017)'un , Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Dersinde Materyal Kullanımına İlişkin Görüşleri" Varank ve Ergün (2009)'ün "Uygulamaya dayalı öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı becerileri ölçeği geliştirme", Duman (2013)'in "Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı", Dikmenli, Y. (2015). Öğretmen adaylarının coğrafya okuryazarlığı algı düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi, Kurt, H., & Ekici, G. (2013). Biyoloji öğretmen adaylarının "bakteri" konusundaki bilişsel yapılarının ve alternatif kavramlarının belirlenmesi, Yılmaz, K., & Çeltikçi, C. (2013).

Turkish Studies

İlköğretim 3. Sınıf öğrencilerine soyut ve çok boyutlu kavramların kazandırılması: bir eylem araştırması, Acer (2011)'in "Okulöncesi öğretmen adaylarının materyal geliştirme dersine ilişkin görüşlerinin incelenmesi", Bülbül, Garip, Cansu ve Demirtaş (2012)'in "Görme engelliler için matematik öğretim materyali tasarımı" makaleleri örnek olabilir. Ancak bu ders ile ilgili araştırmalara bakıldığında resim-iş ve müzik alanlarında bu ders ile ilgili araştırmalar olmadığı dikkat çekmektedir. Adında da geçen tasarım boyutunda genele yönelik materyal tasarımları ile ilgili araştırmalar vardır. ÇOBAN ve GÖKTAŞ (2013)'in "Üç boyutlu sanal dünyalarda öğretim materyalleri geliştiren tasarımcıların karşılaştıkları sorunlar" ile Mumcu ve Yıldız (2015) 'in "Uzamsal Düşünmeyi Destekleyici Web-Tabanlı Öğretim Materyali Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirilmesi" araştırmaları buna örnek verilebilir. Görülmektedir ki Eğitim Fakültesi'nde yer alan Resim-iş ve Müzik eğitimi alanlarında bu ders kapsamında yapılmış bir araştırma bulunmamaktadır.

Çalışmanın Önemi

Bu çalışma, görsel sanatlar eğitimi alan öğretmen adaylarının, materyal tasarlama ve uygulama sürecinin, onlara hangi açılardan deneyim sağladığının ortaya koyulması açısından önemli görülmektedir. Ayrıca, Görsel Sanatlar alanının yaratıcı boyutu da düşünüldüğünde yaratıcı süreçle ilgili deneyimlerin de açığa çıkması önem arz etmektedir.

Çalışmanın Amacı

Görsel sanatlar eğitimi alan 2.sınıf öğrencilerinin (resim-iş eğitimi anabilim dalı) bu dersle ilgili örnek bir program hazırlanarak uygulanması hedeflenmiştir. Hazırlanan bu program öğrenci açısından değerlendirilerek edindikleri deneyimlerin ortaya koyulması amaçlanmıştır.

2.YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırmasıdır. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, (2008:18-19) e göre, belirli bir durumun koşullarını değiştirmeyi sağlayacak bilgiye yoğunlaşan yöntemdir. Karasar'a göre (2004:27) uygulamalı araştırmanın iki türünden biri olan aksiyon (eylem) araştırması uzman araştırmacıların yürütücülüğünde, uygulayıcıların ve probleme taraf olanların da katılımıyla, var olan uygulamanın eleştirel bir değerlendirmesini yaparak, durumu iyileştirmek için alınması gereken önlemleri belirlemeyi amaçlayan araştırmadır. Genel planda taslağı belirlenen eylem uygulamaya aktarılır ve uygulamanın etkileri gözlenir ve değerlendirilir (Elliot;2009, akt. Aksoy: 2003:484). Eylem araştırması kavramı Avrupa ve ABD de özellikle okullarda tanınan bir kavramdır ve bu yöntemle araştırma yapan öğretmenlerin sayısında önemli bir artış vardır (Yıldırım ve Şimşek, 2000:213).

Çalışma Grubu

Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2.sınıfta eğitim gören 32 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmacının yürüttüğü 2016-2017 eğitim öğretim bahar dönemine ait Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım dersi etkinliklerinden oluşmaktadır.

Tablo 1 : Çalışma Grubu

Çalışma Grubu	sayı
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2.sınıf öğrencileri	32
Toplam	32

Turkish Studies

Veri Toplama Aracı ve Çözümlemesi

Araştırmanın verileri, araştırmacının yürüttüğü 2016-2017 eğitim öğretim bahar dönemine ait Sanat Felsefesi dersi konularına ait kavram haritaları etkinlikleri sonucunda alınan öğrenci görüşlerinden oluşmaktadır. Nitel verilerin çözümlemesi ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir: verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların organize edilmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 162-163). Araştırmada uygulanan ve gerçekleştirilen etkinlikler aşağıdaki tabloda verilmiştir. 8 haftadan oluşan etkinlikler 6 aşama şeklinde gerçekleştirilmiştir

Tablo 2 : Haftalara Göre Etkinlikler

ETKİNLİKLER	KONULAR	HAFTALAR							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Teorik konular, kavram haritası bilgilendirme, konuların dağıtılması	X							
2	Kavram haritası mini uygulamalar		X						
3	Sunu tekniklerine yönelik açıklama, örnekler ve video örnek uygulamaları ile uyulacak ilkeler			X					
4	Sunuların gösterilmesi				X	X			
5	Videoların gösterilmesi						X	X	
6	Büyük kavram haritalarının sunulması								X

Araştırmada görüşme formuna ait bulgular ve öğrencilerin kavram haritaları edindikleri deneyimler açısından değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları aşağıdaki tabloda yer alan veri ölçme araçları ile elde edilmiştir. Araştırma verileri görüşme formundan elde edilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilerek sunulmuştur.

Tablo 3 : Veri Toplama Araçları

	BULGULAR	VERİ TÜRÜ	DEĞERLENDİRME
1	Bu dersle ilgili öğretmenlik deneyimler	Görüşme Formu	İçerik analizi
2	Kavram haritası ödevi ile ilgili deneyimler		
3	Sunu ödevi ile ilgili deneyimler		
4	Video ödevi ile ilgili deneyimler		

Araştırmada; MEB Görsel Sanatlar Müfredatından her öğrenci için bir konu seçilmiştir. Her öğrenci, konusu ile ilgili bir kavram haritası, bir sunu ve bir video hazırlamıştır. Bu hazırlananlar, görsel sanatlar alanına ait konuların tarihçesiyle birlikte yapım aşamalarının aktarılmasına yöneliktir.

Oluşturulan formun yanı sıra bulgular için kodlar oluştururken de yine 2 uzman görüşü alınmıştır. P (Uzlaşma Yüzdesi) = $\frac{Na}{Na + Nd}$ (Görüş Birliği) / $[Na(\text{Görüş Birliği}) + Nd(\text{Görüş Ayrılığı})] \times 100$ formülü kullanılmıştır (Miles&Huberman,1994). $P= 0,8965517241$ değeri hesaplanarak güvenilir bulunmuştur.

Tablo 4: Güvenirlilik Tablosu

	Kod sayı	Görüş Birliği	Görüş Ayrılığı	Güvenirlilik	%
I.Uzman	203	182	21	0,8965517241	0,89
II.Uzman					

Turkish Studies

3.BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın görüşme formuna ait dersle ilgili deneyimler, Tablo 5 te kod ve temaları ile sunulmuştur.

Tablo 5: Dersle İlgili Deneyimler

temalar	kodlar	n	toplam	
teknik	kalıcılık	3	10	
	uygulayabileceğim	1		
	yöntemleri	2		
	kolay öğrenme	1		
	sunum yapma	1		
	pratik	1		
	fikir alış verişi	1		
	öğretmenlik	yaşına göre anlatım		1
öğrencilere hitap	3			
öğretme	1			
öğretmenlik hissi	1			
öğretmenliğe başlangıç	1			
tecrübe	2			
deneyim	2			
konuyu aktarımı	1			
sıkmadan aktarma	1			
konu ilgi çekici	1			
anlatma tekniklerini	1			
ders anlatımı	2			
farklı öğretme	1			
uygulamalı	1			
kolay aktarma	1			
nasıl aktaracağımı	2			
kendisi	heyecanı kontrolü	5	24	
	özgüven	7		
	kendimi ifade	1		
	zorluklarla mücadele	1		
	derse katılma	1		
	insanlar karşısında konuşma	2		
	rahat anlatma	1		
	anlatma zorluklarını	1		
	heyecanı	2		
	öğrenciyle iletişim	1		
	dikkatini çekme	1		
	sınıfta rahatlık	1		
	Görsellik	farklı yollar deneme		1
yaratıcılığı kullanma		1		
eğlenceli ders anlatma		1		
görseller kalıcılık		2		
toplam		61		

Turkish Studies

Tablo 5 e göre, 4 tema teknik, öğretmenlik, kendisi ve görselliktir. Konu 10, öğretmenlik 22, kendisi 24, görsellik 5 şeklindedir. Dersle ilgili deneyimlerde en çok kendisi ve öğretmenlikle ilgili deneyim elde ettikleri ortaya çıkmıştır. Teknik ve görsellik ise daha azdır.

Görüşme formunun ikinci bulgusu, kavram haritası ödevi ile ilgili deneyimler aşağıda tablo 6 da sunulmuştur.

Tablo 6: Kavram haritası ile ilgili deneyimler

temalar	kod 1	n	
teknik	kalıcılık	9	34
	ilişkilendirme	8	
	kavrama	2	
	sınıflandırma	2	
	pekiştirme	1	
	açıklayıcı	2	
	içeriği	1	
	hızlı öğrenme	1	
	kalıcı	1	
	düz yazıdan iyi	1	
	incelikleri	1	
	bütün ele alma	1	
	anahtar kelime oluşturma	1	
	alt başlıkları	1	
	özünü	1	
	adapte olma	1	
öğretmenlik	nasıl aktarılacağı	1	3
	konuyu sıralı aktarma	1	
	aşamalı aktarma	1	
Görsellik	görseller kalıcı	3	11
	öğrenileni kağıtta tasarlama	1	
	ayrıntılı inceleme	3	
	çözümleme	1	
	derinlemesine inceleme	1	
	analiz etme	2	
toplam		48	

Tablo 6 ya göre, 3 tema oluşmuştur. Bunlar teknik 35, öğretmenlik 2, görsellik 11 şeklindedir. Kavram haritası ödevinde en çok teknik ile ilgili deneyim ifadeleri olduğu görülmektedir. Öğretmenlik ve görsellik daha azdır.

Görüşme formunun 3. bulgusu, sunu ödevi ile ilgili deneyimleri tablo 7 de verilmiştir.

Turkish Studies

Tablo 7: Sunu İle İlgili Deneyimler

temalar	kodlar	n	
teknik	ilerde kullanılabilir	1	15
	etkili	1	
	uygulamalı	1	
	sunu kuralları	2	
	kalıcı	2	
	konuyu aktarma	2	
	yeni şeyler	1	
	öz şekilde öğrenme	1	
	eğitici	1	
	yeni kavramlar öğrenme	1	
	konuyu	1	
	daha kolay	1	
	öğretmenlik	anlatım deneyimi	
öğretmenlik deneyimi		1	
öğrenciye aktarım		1	
sunuda nasıl giyinileceği		1	
öğrencinin gözüne bakmayı		1	
sınıf mantığı		2	
dahi iyi aktarım		1	
sade anlatım		1	
aktarmayı		2	
konuyu aktarma		2	
kendisi		cesaret	1
	eğlenceli	3	
	güzel	3	
	heyecan yenme	2	
	özgüven	5	
	zorlanma	1	
	rahatlama	4	
	mutluluk	1	
	topluluk önünde konuşma	3	
	beden dilini kullanma	1	
	sıkıcılıktan uzak	1	
	görsellik	görsel materyalin önemi	1
toplam		54	

Tablo 7 ye göre, teknik, öğretmenlik, kendisi, sanat temaları ortaya çıkmıştır. Teknik 15, öğretmenlik 13, kendisi 25, görsellik 1 şeklindedir. Sunu ile ilgili deneyimlerde en çok kendisi, teknik ve öğretmenlik ile ilgili ifadeler kullanıldığı görülmektedir.

Görüşme formunun 4. bulgusu video ödevi ile ilgili deneyimleri aşağıda tablo 8 de yer almaktadır.

Turkish Studies

Tablo 8: Videolar ile ilgili Deneyimler

temalar	kodlar	n	
teknik	video çekme	1	21
	bilmediği şeyler	1	
	yararlı	1	
	neler yapabileceği	1	
	farklı yöntemler	1	
	kalıcılık	3	
	uygulayarak öğrenme	2	
	eğitici video çekimi	1	
	farklı konular	1	
	yeni şeyler	1	
	video hazırlama	2	
	kamera karşısında gibi	1	
	ileride yarar	1	
	anlaşılır video hazırlama	1	
	konudaki tekniği	1	
	video ile ders anlatma	1	
	farklı konuları öğrenme	1	
öğretmenlik	nasıl aktarılacağı	3	4
	konuyu aktarma	1	
kendisi	cesaret	1	13
	özgüven	3	
	rahatlık	1	
	eğlence	1	
	heyecan yenme	1	
	video eğlenceli	2	
	güzel bir anı	1	
	paylaşım mutlu etti	1	
	kendini geliştirme	2	
	görsellik	görsel-ışitsel etkisi	
	fark etmediğimiz yeteneği	1	
toplam		40	

Tablo 8 ile ilgili teknik, öğretmenlik, kendisi ve görsellik olarak 4 tema oluşmuştur. Video ödevleri ile ilgili en çok teknik ve kendisi ile ilgili ifade sıklığı olduğu görülmektedir. Öğretmenlik ve görsellik ile ilgili az ifade bulunmaktadır.

Bulgulara genel olarak bakmak için aşağıdaki tablo hazırlanmıştır. Bu tabloda 4 bulguya ait temalar bir sütunda yer almaktadır. Araştırmanın ayrı ayrı temalar olarak değerlendirilmesi için sağdaki sütun yani toplam sütünü yer almaktadır. Ayrıca bulguların kendi içinde temalarını görmek açısından da en alttaki satır verilmiştir.

Turkish Studies

Tablo 9: Bulguların Genel Değerlendirilmesi

	Ders	Kavram haritası	Sunu	Video	Toplam kod
Teknik	10	35	15	21	81
Öğretmenlik	22	2	13	4	41
Kendisi	24	0	25	13	62
Görsellik	5	11	1	2	19
Toplam kod	61	48	54	40	203

Genel olarak bulgular açısından bakıldığında; ders ile ilgili 61, kavram haritası ile ilgili 48, sunu ile ilgili 54 ve videolar ile ilgili de 40 kod olduğu görülmektedir.

Temalar açısından bakıldığında ise; teknik ile ilgili 81, öğretmenlik ile ilgili 41, kendisi ile ilgili 62, görsellik ile ilgili 19 kod olduğu görülmektedir. Bulguların genel kodlarına göre; teknik açısından en çok, daha sonra kendisi, sonra öğretmenlik ve en az da görsel açıdan bulgular ortaya çıkmaktadır.

4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu dersle öğrencilerin kendisi ve öğretmenlikle ilgili deneyimlerinin fazla olduğu dersin niteliğinden yani öğretmenlik alan dersi olmasından kaynaklanmaktadır. Teknik ve görsellik açısından az da olsa ifadeler bulunması dersin teknik ve görsellik açısından da ilgili olduğunu göstermektedir.

Ödevler açısından bakıldığında ise; kavram haritası ödevinde en çok teknik ile ilgili deneyim ifadeleri olduğu, kavram haritasının bireysel yapılan bir etkinlik olmasından kaynaklanabilir. Bu yüzden öğrenci daha çok teknik boyuta yoğunlaşmış ve bu ödevi de bu şekilde değerlendirmiş olabilir. Bu bulgularda kendisi ile ilgili ifade bulunmaması da sadece verilen tekniğe yoğunlaştığının göstergesi olabilir. Öğretmenlik ilgili de bu bulgu ile ilgili az ifade bulunması da bunun göstergesi olabilir. Görsellik ile ilgili ifadeler de sunu ve videoya göre daha fazladır.

Sunu ile ilgili deneyimlerde en çok kendisi, teknik ve öğretmenlik ile ilgili ifadeler kullanıldığı bu dersin özgüveni, toplum karşısında konuşmayı geliştiren dolayısıyla öğretmenliğe hazırlama etkisini göstermektedir. Burada kastedilen teknik yani sunu da direk toplum karşısında konuşmayı gerektiren özelliği dolayısıyla öğrencinin kendisi ve öğretmenlikle ilgili deneyimlerle birlikte ele alınabilir.

Video ödevleri ile ilgili en çok teknik ve kendisi ile ilgili ifade sıklığı olması, öğrencilerin bu ödevde de tekniğe yoğunlaştığının bir göstergesi olabilir. Video hazırlama onlar için teknoloji kullanımı ile ilgili farklı bir deneyim sağlamış olabilir. Ayrıca kendilerinin farklı becerilerini keşfetmeleri içinde bir araç olduğu söylenebilir. Burada öğretmenlik ve görsellik ile ilgili çok az ifade bulunuyor olması da yine teknik kısma öğrencilerin daha çok yoğunlaşması kaynaklı olabilir.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde (tablo 11) ; en çok teknik olarak fazla ifadenin olması farklı tekniklerin öğrencilerin dikkatini çektiğini ve tekniği öğrenmeye daha çok çaba sarf ettiğinin bir göstergesi olabilir. Sonrasında kendisi ile ilgili ifadelerinin fazla oluşundan yola çıkarak da özgüven ve kendini geliştirme ile ilgili deneyimler elde ettikleri sonucu çıkarılabilir. Öğretmenlikle ilgili ifadelerden de öğrenci karşısında kendisini ifade edebilme becerisi kazandıkları sonucuna ulaşılabilir. En az görsellik ile ilgili ifadeler olması da bu ders uygulamalarının görsel ifadelerle ilişkili olduğunu ancak teknik ve öğretmenlik deneyimlerinden daha az yer aldığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, bu ders öğretmenlik ile ilgili farklı sunuş tekniklerinin deneyimlenerek öğrenilmesi açısından önemi vurgulanmalıdır. Sanatla ilgili alanlarda, yani müzik ve resim-iş öğretmenliği alanlarında daha çok araştırmalarla bu ders desteklenmelidir. Özellikle de sunuş tekniklerinin yanı sıra öğretmenlik becerisinin de kazanıldığı bu dersin adındaki tasarım kelimesi göz ardı edilmemelidir. Çünkü tasarım bir sanatsal süreçtir. Yapılan uygulama kavram haritası, sunu, video ya da bir başka sunuş etkinliği olsa da bir tasarım süreci gerçekleştirilmektedir. Ve görsel boyutu bulunmaktadır. Bu da sanatla iç içe olanların direk kullandığı bir süreçtir. Aynı zamanda da yaratıcı süreçle de doğrudan ilişkilidir. Bu açılarından bakıldığında yaratıcı tasarımları süreçlerin kullandığı bu derse yönelik farklı araştırmalar yapılması önemli görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acer, Dilek (2011). "Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Materyal Geliştirme Dersine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi", *İlköğretim Online*, S.10(2), ss.421-429.
- Adar, Sibel(2015). "Zihin Engelli 14 Yaş Grubu Öğrencilerin Çizgi Konusundaki Resim Çizme Becerilerinin Karşılaştırması" , cilt 4, S. 15, ss.
- Adar, Sibel ve Sarı, Hakan (2014). "Ortaokul ve Özel Eğitim Uygulama Merkezi (Okulu) Kademe 2'de Öğrenim Gören 8. Sınıf Öğrencilerinin Resim Çizme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak Analizi", *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, S.2(2), ss.
- Aksoy, Naciye (2003). "Eylem Araştırması: Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi", S.36, ss. 474-489.
- Alım, Mete (2012). "Coğrafya Dersleri İçin Materyal Tasarımı/Material Design For Geography Lessons", *Doğu Coğrafya Dergisi*, S.17(27).
- Bektaş, Fatih, Nalçacı, Ahmet, & Ercoşkun, Hanifi(2009). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının "Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme/Tasarımı" Dersinin Kazanımlarına İlişkin Görüşleri",
- Birişçi, Salih, & Karal, Hasan (2011). "Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Ortamda Materyal Tasarlarken İşbirlikli Çalışmalarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi", *Journal of Kirsehir Education Faculty*, S.12(2).
- Bülbül, M. Şahin, Garip, Belkıs, Cansu, Ümmügülsüm, & Demirtaş, Dilber (2012). "Görme Engelliler İçin Matematik Öğretim Materyali Tasarımı: İğneli Sayfa", *İlköğretim Online*, S.11(4).
- Büyüköztürk, Şener, Çakmak, Ebru K., & Akgün, Özcan E. diğerleri (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, S.3.
- Çelik, Levent (2017). "Öğretim Materyallerinin Hazırlanması Ve Seçimi", *Pegem Akademi Dergisi*, ss.31-68.
- Çoban, Murat, & Göktepe, Yüksel (2013). "Üç Boyutlu Sanal Dünyalarda Öğretim Materyalleri Geliştiren Tasarımcıların Karşılaştıkları Sorunlar", *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.9(2).
- Demir, Canan (2012). "Texture-Music Interaction In Sculpture Work", *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, S.51, ss.859-866.
- Demir, Canan, & Eraslan, Ş. (2009). "Görsel Sanatlar Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlardaki Öğrencilerin Televizyon İzleme Alışkanlıkları Ve Televizyon Programları Hakkındaki Düşünceleri", *Dicle University Journal of Ziya Gökalp Education Faculty*, S.12.

- Demircioğlu, İsmail H., & Turan, İbrahim (Eds.). (2012). Tarih Öğretiminde Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı, *Pegem Akademi*,
- DiKmenli, Yurdal (2015). “Öğretmen Adaylarının Coğrafya Okuryazarlığı Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi”, *Turkish Studies*, S.10(3), ss.353-368.
- Duman, Gül B. (2013). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme Ve Materyallerin Etkin Kullanımı”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, S.1(2), ss.1-8.
- Eraslan Taşpınar, Şeyda (2016). “Sanat Eğitiminin Görsel Okuryazarlık Becerilerine Etkisi”, *TOJDAC / The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*. Cilt 6, S. 3 / Volume 6 Issue 3 .
- Eroğlu, M.G. ve Kelecioğlu, H. (2011). “Kavram Haritası ve Yapılandırılmış Gridle Elde Edilen Puanların Geçerlik ve Güvenirliklerinin İncelenmesi”, *Hacettepe Üniv. Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.40, ss.210-220.
- Karasar, Niyazi (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, Osman N. (2003). “Eğitimde Alternatif Bir Değerlendirme Yolu: Kavram Haritaları”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.25(25).
- Kaya, Osman N. (2003). “Fen Eğitiminde Kavram Haritaları”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.13(13), ss.70-79.
- Köksoy, Aylin M., & TAŞ, Ayşe M. (2005). “Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Anaokul Öğretmenlerinin Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi (Niğde İli Örneği)”, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.6(1).
- Kurt, H., & Ekici, G. (2013). “Biyoloji Öğretmen Adaylarının “Bakteri” Konusundaki Bilişsel Yapılarının Ve Alternatif Kavramlarının Belirlenmesi”, *Turkish Studies*, S.8(8), ss.885-910.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M. (1994). *Quantative Data Analysis*, London: Sage Publication.
- Mentiş Köksoy, Aylin (2017). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Dersinde Materyal Kullanımına İlişkin Görüşleri”. *EKEV Akademi Dergisi*, S.71, ss.
- Mumcu, Hayal Y., & Yıldız, Şuheda (2015). “Uzamsal Düşünmeyi Destekleyici Web-Tabanlı Öğretim Materyali Geliştirme, Uygulama ve Değerlendirilmesi”, *İlköğretim Online*, S.14(4).
- Şahin, Fatma (2014). “Öğretmen Adaylarının Kavram Haritası Yapma Ve Uygulama”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.10 (10), ss.12-25.
- Taşpınar, Ş. Eraslan, & Kaya, A. (2016). “Görsel Sanatlar Dersinde Çoklu Zekâ Kuramına Dayalı Öğretimin Öğrenci Tutumuna Etkisi”, *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, S.3(2), ss.32-39.
- Taşpınar, Ş. Eraslan, & Tepecik, Adnan (2016). “Sanat Eğitiminde Kalite: Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Eğitim Programı Standartlarının Gerçekleşme Düzeyleri”, *Başkent University Journal Of Education*, S.3(2).
- Timuçin, Afşar (2000). *Estetik*, İstanbul: Bulut Yayınları.
- Varank, İ., & Ergün, S. S. (2009). “Uygulamaya Dayalı Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı Becerileri Ölçeği Geliştirme”, *Eğitim Bilimleri Dergisi*, S.29(29), ss.173-185.

-
- Verim, G. (2013). *Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımlarına İlişkin Görüşleri* (Master's thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Yanpar, Tuğba (2007). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yanpar, Tuğba, Koray, Ö., Parmaksız, R. Ş., & Arslan, A. (2006). "İlköğretim Öğretmen Adayları Tarafından Hazırlanan El Yapımı Ve Teknoloji Temelli Materyallerin Yaratıcılık Boyutları Açısından İncelenmesi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, S.12(1), ss.129-148.
- Yelken, Tuğba Y. (2009). "Öğretmen Adaylarının Portfolyoları Üzerinde Grup Olarak Yaratıcılık Temelli Materyal Geliştirmenin Etkileri", *Eğitim ve Bilim*, S.34(153).
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2000). *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, Kaya, & Çeltikçi, Canan (2013). "İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerine Soyut Ve Çok Boyutlu Kavramların Kazandırılması: Bir Eylem Araştırması", *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, S.8(6), ss. 895-924.